

ДРАГА БОЈОВИЋ (Никшић)

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧКИ И ТЕРМИНОЛОШКИ СТАТУС ПРОБЛЕМА КОНГРУЕНЦИЈЕ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ

0.1. Конгруенција је у нашим лингвистичким дјелима прилично обрађивана, али ипак недовољно, поготову што није цјеловитије на пријерима из дјела појединих писаца. Углавном је овај проблем сагледаван према устаљеним граматичким мјерилима, без системског прегледа и описа било језика писаца, било народних говора, што би свакако допринијело отклањању многих колебања и недоумица на овом иначе доста "замршеном" лингвистичком подручју, јер и овај систем, систем конгруенције (конгруентност), као ни било који други граматички систем, није без извјесних, лингвистички условљених обличких неуједначености.

0.1.1. У својим теоријским разматрањима о реченици А. Белић¹ наглашава њено јединство, обиљежено конгруенцијом предиката са субјектом, па каже: "У индоевропским језицима, као што је познато, конгруенцијом субјекта и предиката, а тако исто и слагањем појединих чланова субјекатске и предикатске синтагме, наравно тамо гдје мјесто субјекта и предиката стоје цијеле синтагме, одржава се и спољашњим знацима јединство реченице и њених синтагма. Пошто и реченица и њена синтагма, подметска и природна, имају *значањско* (ист. Д. Б.) слагање, то спољашњи знаци нијесу апсолутно потребни и поменуто формално слагање може бити нарушено у најразличитијим правцима."

¹ А. Белић, *О језичкој природи и језичком развоју. Лингвистичка истраживања*, књ. II, Посебна издања САНУ, књ. СССХХ, Одељење литературе и језика, 10, Београд, 1959, 85.

Дакле, обличке неуједначености у систему конгруенције, сходно Белићевим одређењима о различитим системима и њиховим међуодносима, можемо сматрати посљедицом опште природе језика као необавезног и не у потпуности стабилизованог израза стабилних "природних односа", који су у основици и система значења и обличког система. Значи, тек кад је потпуно стабилан - "то значи да је систем облика... непосредни израз система природних односа, носећи у себи и значења"; јер "када би се поставило питање шта је старије - систем облика или систем значења, по себи се разумије да је у основици свега - систем природних односа који повлачи за собом систем значења."²

Произилази да је и наш систем конгруенције, као уосталом и сви други лингвистички системи, заснован на узајамној повезаности и условљености елемената, јер свакоме од њих мјесто је одређено свеукупношћу међуодноса (одн. корелација), које и чине систем. Белић то дефинише ријечима да је "свака језичка чињеница... засебно средиште откуда полазе везивни конци у најразличитијим правцима", те да језичка повезаност "зависи од необично складне језичке архитектонице, у којој свака ријеч има своју службу и своје мјесто".³

Када се каже језичка архитектоника - то нас необично јасно подсећа управо на конгруенцију, јер је баш конгруенција важан чинилац изградње језичких јединица - синтагми и реченица. Белић мисли да се у конгруенцији не огледа само јединство конструкције у коју ријеч ступа, већ и значењске и обличке особине ријечи; подсистеми обличко-значењских и синтаксичко-функционалних особина обједињени су помоћу конгруенције у нов, виши систем, изразито сложен и стабилан због различитих веза и односа у конструкцијама условљених лексичко-семантичким односима њихових дјелова. Те се везе и односи манифестују у виду избора одређеног облика конгруентне ријечи који одговара облику конгруенцијске ријечи. На питање какви су механизми условљавања конгруентног облика конгруенцијским - одговор је могуће наћи тек истраживањем свих фактора на нивоу природних односа, на нивоу значења и на нивоу облика, који се - увијек на посебан начин - уклапају у читав систем, а представљају читав сноп веза са свима одговарајућим чиниоцима у систему језика. Ова повезаност "омогућује сваком новом факту, синтаксичкој конструкцији, семантичкој нијанси и свему сличном да по путевима опште повезаности нађе себи мјесто и допре са неслућеном брзином до нашег сазнања."⁴

² А. Белић, *О језичкој природи и језичком развоју I*, Београд 1958, 279.

³ А. Белић, *О језичкој природи I*, 281.

⁴ А. Белић, *О језичкој природи I*, 280.

0.1.2. У *Грамајшици и сѣилисѣици хрвајскога или срѣскога књижевног језика* Т. Маретића⁵ конгруенција (срочност) обрађена је скоро на самом почетку одјелка о синтакси. Према примјерима из Вукова и Даничићева језика, на основу којих су изведена правила која леже у основи свих каснијих обрада овог проблема, Маретић у главним цртама формулише систем конгруенције. Он заправо не описује све детаље значајне са гледишта конгруенције јер се не осврће на случајеве слагања који су недвосмислени и који су израз основних конгруенцијских законитости, него говори "о одјелитим правилима конгруенције која излазе из особите нарави ријечи што се имају у речници с другима слагати".⁶ Маретићева разматрања нијесу до краја ни усаглашена, ма колико изгледала свеобухватна; јер, на примјер, он прво говори о конгруенцији с више субјеката различитих лица, па онда о различитим класама именица (Ту се уочавају неке нелогичности, јер на примјер Маретић говори о именицама на *-ло* изјављујући да су оне по облику средњег рода а по значењу мушког, не примјећујући да оне и у данашњем језику, а и у језику Вуковом и Даничићевом, могу бити по значењу и женског рода), затим прелази на бројеве и прилоге, па се поново враћа конгруенцији са два субјекта с обзиром на њихов род и број, затим опет именицама итд.

Сличан начин интерпретације, али доста сажетији, садржи *Грамајшика хрвајскога или срѣскога језика* И. Брапца, М. Храсте и С. Живковића⁷, у којој је на једној страни постављен проблем срочности, а на другој слагање предиката са више субјеката (Примјерима је илустровано само слагање предиката са напоредном субјекатском синглатом). Не бисмо се сложили са оваквом дихотомијом, а ни са цјелокупном елаборацијом у којој фигурирају само најосновнија правила (Вјероватно би подробнија обрада превазилазила захтјеве тамо датих граматичких шаблона).

Подробнију и суштинскију анализу спроводи М. Стевановић у свом *Савременом срѣскохрвајском језику*⁸. Полазећи од исцрпне дефиниције категоријалних и функционалних елемената и система конгруенције и објашњења основних законитости, Стевановић издваја случајеве који се не могу сасвим подвести под тај систем јер су сроднији с глаголском реакцијом (на примјер, значење предлога захтијева одређени облик именица уза се), - он објашњава слагање предиката, одно-

⁵ Т. Маретић, *Грамајшика хрвајскога или срѣскога књижевног језика*, треће, непромијењено издање, МХ, Загреб 1963, 429-453.

⁶ Т. Маретић, *Грамајшика*, 429.

⁷ И. Брапец, М. Храсте и С. Живковић, *Грамајшика хрвајскога или срѣског језика*, ШК, Загреб 1954, 205-208.

⁸ М. Стевановић, *Савремени срѣскохрвајски језик* (Грамајшички системи и књижевнोजичка норма), књ. II, Синтакса, 5. издање, НК, Београд, 1991, 119-152.

сно његовог глаголског дијела - са субјектом; али за разлику од Маретића, Стевановић наводи и примјере слагања глаголских дјелова предиката са именским (*Храна њежова б и ј а х у скакавци и мед дивљи*). Даље, Стевановић прецизира Маретићева правила о слагању предиката са више субјеката, наглашавајући да је предикат у облику множине када се њиме нешто приписује већем броју бића или предмета, а једински облик има када се налази испред субјеката (Маретић је мислио да је једински облик условљен уопште узев најближим чланом субјекатске синтагме). Стевановић се опширно осврће и на правила о слагању предиката са напоредном субјекатском синтагмом коју чине ријечи различитог рода, броја и лица (категорија одлучујућих на избор облика конгруентне ријечи); али се не упушта дубље у објашњење мотива за избор овог или оног облика конгруентне речи, што је и разумљиво с обзиром да се овдје ради о дескрипцији грађе и постављању скупних правила за конгруенцију предиката и атрибута - у чему најзначајније место заузимају именице код којих се не поклапају природни и граматички род и број (за њима долазе збирни и основни бројеви итд.).

Стевановић на основу тога дефинише дистинкцију између обличке и значењске конгруенције. У слагању предиката са напоредном субјекатском синтагмом састављеном од више ријечи различитих по граматичким особинама сва се ова правила међусобно укрштају и образују комплекс сложених односа у којем је доста тешко уочити хијерархију и приоритете.

У *Грамајници српског језика* Ж. Станојчића и Љ. Поповића дат је јасан (табеларни) преглед конгруенције у синтаксичким конструкцијама, уз релативно нову терминологију (конгруентне ријечи, конгруентне категорије, контролор конгруенције, конгруенција с партитивним и паукалним синтагмама и др.)⁹. Аутори ову појаву постављају у област тзв. морфосинтаксичких појава у којима се укрштају обличке и функционалне особине ријечи у конструкцијама, и испољавају као одређене конгруентне категорије (лице, број и род код ријечи које се одликују тим граматичким својствима, нпр. код глагола; или род, број и падеж у придјева, придјевских замјеница и конгруентних бројева итд.). Зачудо, овдје нема помена о конгруенцији с напоредном субјекатском синтагмом, иако она по нашем мишљењу представља важан сегмент у конгруенцији, пошто обједињује све остале нивое конгруенцијског система.

0.1.3. Сем у граматицама и нормативним приручницима, овај проблем заузима значајно место и у монографским радовима о језику писца и нашем књижевном језику иначе. Једна од таквих монографија

⁹ Ж. Станојчић и Љ. Поповић, *Грамајница српског језика*, друго, прерађено издање, Завод за издавање уџбеника, Нови Сад, 1992, 285-292.

јесте *Синџакса језика Лазе К. Лазаревића* проф. Ж. Станојчића¹⁰, у којој је конгруенција описана као условни секвенцијски ниво, за разлику од категорије субјекта и његових елемената, који се третира на генеративном плану (уводећи аналитичку и синтетичку перспективу у његово разматрање). Станојчић наглашава да је перцепција субјекатске секвенце у овом другом случају (аналитичком, Д.Б.) сложенија, не зато што се остварује преко предикатске синтагме (то је случај и код синтетичког облика), него зато што се у предикатској секвенци различито огледају лексичко и граматичко значење (латентне или експлицитне субјектове групе).¹¹

У овако оцртаним теоријским оквирима могуће је посматрати појаву конгруенције пратећи њене дивергентне развојне тенденције узимајући у обзир и јединице у улози квалификатора/квантификатора - заједно са општим појмом конгруенције шире схваћеним него што се обично чини (А то значи да ова истраживања премашују сферу облика ријечи и лексике). Сингуларску и плуралску реализацију предиката уз "номинативни двочлани/вишечлани субјекат са свим члановима у трећем лицу" аутор објашњава доминацијом схеме непосредних конституената, односно идеје броја дате у субјекатској синтагми.

Остале субјекатске секвенце, оне дакле које су обиљежене номинативним једночланим субјектом са додатним инструменталним агенсом (нпр. *Она са Софијом*), различитим вриједностима агенса обиљеженим помоћу квалификатора/квантификатора: реда (*један њо један*), тоталитета (*ми сви, ми ниједно*), дистрибуције (*ви који*), реципроцитета (*ми један другом*), инклузивности (*он сам*), - и од којих су посебно битне и с лингвистичког и екстралингвистичкога гледишта "оне у којима долази до квалификативног и/или квантификативног несклада у значењским пољима агенса и одговарајуће вредности квалификатора/квантификатора".¹² Аутор кретања облика прати на различитим плановима изражавања, између осталог и на експресивном, који су засновани на различитим поступцима, у овом случају метонимијској транспозицији.

Даље, истражујући језик И. Андрића, проф. Станојчић даје пријере за које утврђује алтернативност избора¹³, тј. дублетизам употребе облика, доводећи их у везу са утицајем књижевнојезичке норме

¹⁰ Ж. Станојчић, *Синџакса језика Лазе К. Лазаревића II* (Реченични односи), Библиотека ЈФ, н.с. 6, 11-25.

¹¹ Ж. Станојчић, *Синџакса*, 12.

¹² Ж. Станојчић, *Синџакса*, 17. -У прегледу литературе држали смо се терминолошких решења самих аутора, па би се и у томе могао пратити развој теоријских појмова о конгруенцији.

¹³ Ж. Станојчић, *Језик и сџил Ива Андрића* (Функције синонимских односа), Београд, 1967, 58-74.

на пишећем изразу, што је врло важан моменат. На крају прегледа конгруенцијских форми обрађена је, наравно и конгруенција с напоредном субјекатском синтагмом, али само у случајевима кад су чланови те синтагме у сингулару. Као критериј за одабир примјера узет је ред ријечи, као један од синтаксичких услова за слагање са овом конструкцијом, који у наративном стилу често одређује врсту слагања, и на тај начин постаје традиционалан у формално-логичком смислу, пошто је одређен распоредом ријечи у реченици.

0.1.4. Од старијих радова интересантно је споменути студију Вј. Главана *Конгруенција у језику старих чакавских писаца*¹⁴. Аутор је за тему узео историјски развој конгруенције, па му је то послужило као повод да о њој поведе расправу са ширега индоевропског гледишта. Констатује да конгруенција у старијим епохама развоја индоевропских језика није била тако развијена као данас, тј. она се у праиндоевропском још "није развила до сталних правила, него је већ у њему било *несјалности и одступања* (подв. Д.Б.) и то, због тога, што се значење неке ријечи истицало у противности с њеним обликом, или што су се ријечи у сложеној реченици могле различито ређати, или што је која група ријечи у конгруенцији замрла. Други разлог овоме аутор објашњава тиме што "раздиоба опће предоцбе, које је основ реченици, често ненадно, за вријеме говора, доживљава уметке или додатке, који сметају конгруенцији". Праиндоевропски језик по овом мишљењу, у конгруенцији још "нема одређених правила, него у њему, што се тога тиче, влада велика разноликост, тј. ни граматичка ни логичка конгруенција није посве превладала."¹⁵

Конкретну анализу грађе старих чакавских писаца Главан доводи у везу са "данашњим књижевним наречјем" или "књижевним наречјима", јер утврђује¹⁶ да су "за данашњи књижевни језик ипак постављена нека правила за конгруенцију, чим се констатовало, што је обичније, а што рјеђе у језику". На тај начин он упућује на мисао да је конгруенција историјска категорија јер је у савременом језику стабилнија и систематичнија него што је била у старије вријеме његовог развоја. Могло би се, са тога гледишта, и о алтернативним или дублетним појавама у конгруенцији говорити као о језичким несавршеностима које сведоче о недовршеним процесима и развојним тенденцијама.

0.1.5. А. Белић у чланку *Напомена о једној синтаксичко-морфолошкој особини српскохрватскога језика*¹⁷, размотрио је особености слагања атрибута са именицама на -а које означавају особе мушког,

¹⁴ ЈФ VII, св. 1-2, Београд, 1927-1928, 111-159.

¹⁵ Вј. Главан, цит. д., 112.

¹⁶ Вј. Главан, цит. д., 113.

¹⁷ ЈФ IV, Београд, 24-28.

као и особе мушког и/или женског пола. Код њих атрибут у једнини има облик м.р., а у множини је у ж.р. (сем ријетких изузетака у штокавском дијалекту). За ову појаву Белић налази објашњење у наслањању именица које значе мушка занимања (војвода, владика, поглавица, старјешина итд.) на мушка лична имена у једнини; али пошто лична имена немају множине, то је множински облик остао ван овог утицаја и задржао граматичке ознаке женског рода.

Изван овог утицаја остала је група именица на -а које означавају особину субјекта и м. и ж.р.: оне имају колебљиву конгруенцију; у једнини је атрибут час у мушком а час у женском роду, зависно од тога на шта се односи назив; у множини ове су именице подржане "именицама са таквим особинама које значе мушка занимања", под чијим се утицајем код ових именица јавља такође ж.р.

О овом изузетно интересантном питању у систему конгруенције, о конгруенцији са именицама код којих постоји несклад између граматичког и природног рода, која се испољава у виду колебљивог слагања атрибута или предикатске речи са именицама - и касније се повремено расправљало, али је, чини нам се Белићево лингвистичко - или боље рећи: ванлингвистичко објашњење једнинског и множинског атрибутско-предикатског слагања, у ствари коначно решење овога проблема.¹⁸

Истраживања о конгруенцији са именицама на -а у језику појединих писаца указују како се системска правила рефлектују на њихов језик, у којем се колебљивост често замјењује досљедношћу, или је строго разграничење једнине и множине на морфолошки и семантички тип заправо посљедица дијалекатског утицаја, пошто се иста или слична рјешења често налазе код више писаца, као што се запажају локалне варијације и у свакодневној комуникацији.

Тако нпр. А. Јечменица у Лалићеву језику констатује строгу досљедност у конгруенцији атрибута и предиката с именицама на -а које означавају мушка бића: у једнини формално слагање с именицама које обиљежавају субјективну карактеристику лица (*фукара, лојужа, кукавица*), а семантичко са именицама које значе занимање или назив по некој сталној и карактеристичној вањској особини (*вођа, судија, ѓлавешина итд.*), према формалном слагању у множини са свим овим именицама, сем оних које се завршавају наставком -ија (*комшија, судија, новајлија*), код којих је слагање семантичко.

¹⁸ Исп.: Св. В. Марковић, *О колебљивости слагања у роду код именица чији се природни и грамаиички род не слажу (и о роду ових именица)*. Питања књижевности и језика, Сарајево, 1954, 87-110; - М. Храсте, *Моје колеђе или Моји колеђе*, Језик 2, Загреб 1953. 61-62; - А. Јечменица, *О Лалићевој конгруенцији уз именице на -а које означавају мушка лица*, Књижевност и језик 3, Београд 1966, 304-310; Стј. Бабић, *Његови присијаше или његове присијаше*, Језик, 3-4, Загреб, 1973-1974, 121; - Б. Остојић *Неки случајеви конгруенције у језику Марка Миљанова*, Наш језик XXVI/4-5, 220-227.

Проф. Б. Остојић, истражујући конгруенцију са појединим типовима именица на -а у језику М. Миљанова, закључује да морфолошки тип слагања у једнини карактерише именице чија је семантичка вриједност до највишег степена засићена особином садржаном у њеном значењу, што на извјестан начин показују и сами атрибути, који у лингвистичком смислу блокирају именицу, појачавајући ту њену семантичку засићеност.

М. Храсте и Стј. Бабић, разматрајући примјере типа *моји колеџе* и *моје колеџе* или *њеџови ѿрисиџаше* и *њеџове ѿрисиџаше* у језику хрватских књижевника и у говорном језику - истичу да се и у истој реченици почиње спроводити семантичко слагање у множини, вјероватно аналогјом према логичком слагању у једнини, те да нормативна граматика у овом случају не може препоручити само један тип слагања као стилски необилежен, пошто оба типа - и граматички и логички - имају своје лингвистичко и социолингвистичко оправдање. Међутим, према ограниченом броју примјера и из њих изведеним закључцима могуће је само даље истраживање проблема у историјској и синхроној перспективи, али не и нормирање књижевног језика.

0.1.6. У суштини цјеловито, али чини нам се конфузно, како и сам аутор истиче говорећи да је наводио примјере како су сакупљени, дакле без нарочитог система - обрадио је срочност Стј. Бабић у хрватском језику¹⁹. У Бабићевом раду има интересантних и детаљних описа, али не и објашњења; у раду је настала термилошка збрка усљед мијешања категоријалних и функционалних особина ријечи, па тако нпр. говорећи о конгруенцији с количинским ријечима, он збирне бројеве на -оје, - оро/-еро назива бројним именицама, а у одређењу конгруенције наводи категорије којима се не разграничавају морфолошки од синтаксичких појмова. Други пут одустаје потпуно од лингвистичке обраде примјера, па нпр. не говорећи ни о врстама ријечи којима припадају, узима личне замјенице, њихове функције у реченици и начин слагања само илуструје грађом.

0.1.7. Расправе о појединим случајевима конгруенције значајан су допринос истраживању овог система и његовом допуњавању, јер како истиче М. Стевановић, писци граматика, "у тежњи да избегну детаљно тумачење језичких танчина које су им се за практичне прилике чиниле и сувише апстрактне"²⁰, уопштавали су правила и апстраховали значења именица које се понашају неједнако у различитим контекстима, а у смислу нијанси које се тичу тога да ли се именицом означава

¹⁹ Стј. Бабић, *Срочноси (Конгруенција) у савременом хрватском књижевном језику*, Зборник загребачке славистичке школе, Загреб 1973, 199-218; - исп. и Језик 1,2,3,4 и 5. Загреб 1984-1985.

²⁰ М. Стевановић, *Предикаџи збирних именица*, НЈ IV, св. 7, Београд 1936, 202-206.

разлика између дијела и цјелине (као нпр. у конгруенцији односне за-мјенице с именицом *браћа*, коју наводи Маретић из Вукова језика), и да ли се именицом означава један појам (као у *сѿалеж*; *класа*), или дио нечега (као у именицама *ѿосѿода*, *власѿела*) итд.

Неоправданим се показује сврставање у једну заједничку класу именица које не само што се разликују формално, по завршецима, него наравно и према значењу, које испољава преливе и у оквиру једне значењске групе; тако се на основу системских правила о конгруенцији с именицама једне значењске групе успостављених углавном према критеријуму обичности, формулишу допунска правила, везана за значењске нијансе.

Велики број прилога и расправа о конгруенцији тиче се неких случајева у језику писаца. Међу њима има интересантних запажања у складу са општелингвистичким истраживањима какав је нпр. генеративни приступ језику, чији се основни ниво назива базичном компонентом граматике састављеном од синтаксичког дијела и лексикона. Синтаксички дио при томе обухвата сређена правила чијом се примјеном генерирају фразне структуре.²¹ У овој структури, према схватању модерне логике, егзистира аргумент и око њега распоређени функтори: функтори и аргумент налазе се у међусобном садејству. Спољашња ознака тога садејства свакако је њихова конгруенција, тј. слагање облика. У оквиру овога појмовног и термилошког система отворена је могућност за разликовање центра и периферије, тј. доминантних и подређених чланова фразне структуре, што без сумње подсећа на разлику између управног и зависног члана синтагме код А. Белића и његових сљедбеника. Облик конгруентне ријечи, дакле, условљен је обликом конгруенцијске, како смо већ и констатовали.

Посебан, и дјелимично веома сложен тип конгруенцијских односа развијен је у конструицијама у којима се неки квантификатор нађе у комбинацији са квантификованим номиналним елементом. Комбинације адјективних или прономиналних квантификатора са номеном конгруенцијски не представљају ништа необично (*друѿи дан* - *сваки друѿи дан*). Међутим, када квантификацијском фразом доминира адвербни или нумерички квантификатор (*ѿеѿоро јаѿњади*, *ѿеѿ жена*), а нарочито када се у тој функцији нађе номинални квантификатор (*двојица људи*, *нас ѿеѿина*) - рјешења су врло компликована, а варијација се крећу у широком дијапазону (У примјерима типа *два дјеѿеѿа* и *двоје жене* - укрштају се различити принципи).²²

²¹ М. Ивић, *Правци у линѿвистѿици*, књ. 2. Београд 1990, 59.

²² Исп. нпр. Р. Симић и Б. Остојић, *Неки случајеви конѿруенције у језику Сѿ. М. Љубише*, Стефан Митров Љубиша, прилози са симпозијума одржаног у Титограду и Будви 21-23.априла 1976, Титоград 1976, 217-228. - Х. К. Миклесен, *О неким ѿроблематѿичним случајевима конѿруенције у српскохрватском језику*, Научни састанак слаvista у Вукове дане 13/1, Београд, 1984, 73-78.

Правила о конгруенцији предиката са субјектом у којем је употребљена напоредна номинална синтагма, и када су их формулисали несумњиви ауторитети, подложна су прецизирањима и исправкама. То показује нпр. истраживање Вл. П. Гудкова о слагању предиката са неким врстама тих конструкција, у којему се дају и друкчија рјешења²³. О слагању предиката са координираном субјекатском синтагмом писали су и други аутори, нпр. Гр. Корбет²⁴, Ј. Московљевић²⁵ и др.

0.1.8. У сажетку подсећамо само на извјесне појмовне и термилошке дистинкције које су се постепено искристалисале у теорији конгруенције, и којима се данас углавном оперише. Најприје се разликују два типа конгруенције који алтернирају с обзиром на особине управне ријечи - значењски, семантички или логички тип (*Сѣарјешина је дошао*) и облички, формални или морфолошки (*Сѣарјешине су дошле*); затим постоје селективни типови конгруенције с обзиром на усмјереност према овој или оној доминантној ријечи или конструкцији као цјелини (*Марија је дошла и њена сесѣра - Марија и њена сесѣра су дошле*). Има покушаја да се алтернативној конгруенцији (у примјеру типа *Шесѣ људи долази/долазе*) супротстави тзв. комбиновани тип (отприлике: *Ово шесѣ људи долазе*)²⁶, али овдје је ријеч о различитим конгруенцијским облицима - атрибуту и предикату - који из различитих правца квалификују/квантификују ријечи у наведеној конструкцији, а нијесу условљени једном те истом доминантом.

²³ Вл. П. Гудков, *Прилоџ о ѣправилима конѣруенције*, Књижевност и језик 1, Београд 1974, 58-61.

²⁴ Gr. Corbet, *Слагање ѣредикаѣи са више субјекѣи*, Научни састанак слависта у Вукове дане 12/1, Београд 1983, 100.

²⁵ Ј. Московљевић, *О конѣруенцији ѣлаѣола са најпоредном именичком синѣаѣмом*, Психологија XII/4, Београд, 1983, 72-78.

²⁶ Исп., Зв. Јунковић, *Нешио о срочносѣи*, Језик VI/1, Загреб, 1957, 8-13, Љ. Поповић, *Конѣруенција с бројевима*, Југословенски семинар за стране слависте 30, Београд 1979, 19.

Драга Бойович

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЙ
ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ УРОВЕНЬ ПРОБЛЕМЫ
СЛОВСОЧИТАНИЯ В СЕРБСКОМ ЯЗЫКЕ

Резюме

Связано с исследованиями проблемы словосочитания которые существовали до сих пор, нужно припомнить разные терминологические различия которые постепенно выделились в теории словосочитания и которые сейчас существуют в употреблении. Прежде всего, отличаем два типа словосочитания которые альтернируют связано с особенностями главного слово - семантический и морфологический; ещё существуют отдельные типы словосочитания связано с ориентацией либо к слову которое определяет словосочитание, либо к конструкции в целом.

